

органи влади до активних дій щодо наповнення бюджетів і є чинником ризику для економічного і соціального

розвитку регіонів та національної економіки.

Література:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Закон України «Про державний бюджет на 2016 рік» від 25.12.2015 № 928-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/928-19>.
3. Звіти про виконання Державного та місцевих бюджетів України за 2008–2015 рр. Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>.
4. Лободіна З. Бюджетна система України: проблеми функціонування та перспективи вдосконалення / З. Лободіна // Вісник ТНЕУ. – 2015. – Вип. 3. – С. 29–42.

**Сокаль-Кривохатько Галина Іванівна, начальник відділу персоналу
Головного управління ДФС у Тернопільській обл.**

ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ДИСКУРС

Важливою складовою економічної політики держави є її фінансова політика. За допомогою фінансової політики, стратегія і тактика якої варіюється в залежності від характеру панівної соціально-економічної доктрини країни, здійснюється різновекторний вплив на параметри економічних відносин. Фінансова політика – важливий інструмент реалізації функцій держави, пов'язаних з управлінням економікою, підвищенням ефективності виробництва, покращенням життя населення.

Економічна політика – це реалізація економічної теорії; вона здійснюється для піднесення соціально-економічної ефективності суспільного виробництва. В економічній політиці віддзеркалюється рівень державного менеджменту, а це один із засадничих чинників економічного зростання і розвитку.

У науковій літературі зустрічаються різні визначення поняття «економічна політика держави». Так, на думку німецького дослідника Х. Гірша, економічна політика держави – це сукупність заходів, спрямованих на упорядкування їх економічних процесів, впливати на них, або, безпосередньо передбачати і контролювати їх протікання [1, с. 102].

У цьому разі мова йде про мету, цільове призначення економічних дій держави, тобто визнається необхідність свідомого регулювання державою спонтанних економічних процесів і явищ.

Деякі вітчизняні дослідники відмічають саме цю рису економічної політики, оскільки підкреслюють, що економічна політика формується як суб'єктивний процес, наповнений нормативними рішеннями, які приймають

суб'єкти всіх рівнів вертикальної державної структури відповідно до кола інструментів і визначених цілей, необхідних для їх досягнення. Економічна політика – це державна діяльність органів законодавчої влади й управління, які визначають мету, завдання, пріоритети та методи і засоби їх досягнення в економіці, тобто економічна політика є система заходів і організаційно оформлених дій держави [2, с. 31].

Як сукупність державних заходів впливу на економічні процеси тлумачив економічну політику і В. Оукен. Фактично аналогічне розуміння її змісту знайдемо й у сучасному англійському словнику: «Економічна політика – це дії держави відносно економіки. Домінантною метою є оптимум добробуту, виражений у кількісних макропоказниках, досягнутий за даних конкретних умов» [3]. Такої самої позиції трактування економічної політики дотримуються Ентоні Б. Аткинсон і Джозеф Е. Стігліц [4], а також автори російського навчального посібника «Економічна політика», які, зокрема, узагальнюючи визначення згаданих авторів, пишуть: «...економічна політика, або державне регулювання економіки, покликана, можливо, виражати сукупну волю суспільства, вона конкретно втілюється в рішеннях і діях уряду, може коригувати економічні процеси» [5, с.14].

У навчальній літературі державне регулювання економіки трактується як безпосередній вплив держави на фун-

кціонування суб'єктів господарювання і ринкову кон'юнктуру для забезпечення нормальних умов дії ринкового механізму. Проте не викликає сумнівів те, що державне регулювання економіки – не що інше, як один зі складників економічної політики.

Зміст державного регулювання економіки визначається цілями, які стоять перед державними органами, а також засобами та інструментами, якими розпоряджається держава, здійснюючи економічну політику. За умов ринкових відносин державне регулювання економіки передбачає:

- інформування суб'єктів ринку про стан економіки країни і перспективи її розвитку;

- обґрунтування важливих положень економічної політики, яку мають намір провадити державні органи влади на даному етапі розвитку економіки;

- заходи щодо розвитку державного сектору економіки – одного з важливих інструментів впливу держави на економічні процеси в країні [6, с.13].

Уважаємо, є підстави стверджувати виходячи з запропонованої дефініції сутності економічної політики, що у змістовному контексті відносно складових економічної теорії вона є близькою до політекономії, яка комплексно вивчає систему та механізм функціонування найзагальніших економічних законів у органічному зв'язку із соціально-політичними процесами та явищами.

Література:

1. Зубчанинов В. Научная деятельность и технический прогресс в крупнейших капиталистических странах / В. Зубчанинов. – М.: Наука, 1976. – С. 102.

2. Нестеренко Л. Економічна політика в соціальному ринковому господарстві / Л. Нестеренко, В. Рокоча // Економіка України. – 1999. – № 2. – С. 31.
3. Словарь современной экономической теории Макмиллана / Пер. с англ. – М., 1997.
4. Аткинсон Э.Б., Стиглиц Дж.Э. Лекции по экономической теории государственного сектора / Учебник [Пер. с англ. под ред. Л.Л. Любимова]. – М.: Аспект-Пресс, 1995. – 832 с.
5. Бункина М.К. Экономическая политика: учеб. пособие. / М.К. Бункина, А.М. Семенов. – М.: ЗАО «Бизнес-школа «Интел-Синтез», 1995. – С. 14.
6. Орешин В.П. Государственное регулирование национальной экономики (в вопросах и ответах): Учеб. пособие. / В.П. Орешин. – М.: Инфра-М, 2000.

Філіпчук Галина Юріївна, *головний спеціаліст-бухгалтер Тернопільської міської ради*

ПРАКТИКА ТА ПРОБЛЕМАТИКА ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ МІСЦЕВИХ ЦІЛЬОВИХ ПРОГРАМ

Необхідність вирішення проблем, пов'язаних з фінансовим забезпеченням відповідної території, зумовлює впровадження нових підходів щодо фінансового забезпечення їх функціонування за рахунок впровадження формування бюджету за програмами. Основною метою програмного методу формування бюджетів є забезпечення необхідної інформації щодо ресурсів та ефективності видатків, від яких залежить виконання програми та підпрограми, що дасть змогу керівникам, які приймають рішення, правильно вибрати першочергову та найважливішу для конкретного регіону програму серед інших, альтернативних програм, які також є важливими, проте при обмежених фінансових ресурсах фінансування всіх можливих програм є нереальним.

Проблеми функціонування та реалізації місцевих цільових програм займалися: В. Бабаєв, Н. Гмурковська, В. Дем'янишин, Т. Єфименко, І. Каспрук, О. Кириленко, М. Кульчицький, М. Латинін, Н. Лега, А. Максютя, О. Мед-

ведева, Ц. Огонь, К. Павлюк, А. Плужник, А. Фартушна, О. Чемерис, І. Чугунок, А. Швецов, Е. Югас, І. Януль та інші. Однак в практиці реалізації бюджетних програм місцевого рівня є ряд проблемних аспектів щодо формування та виконання місцевих цільових програм, так як на сьогодні не існує єдиної методики щодо етапів розробки і оцінки ефективності їх реалізації.

Місцеві цільові програми відіграють важливу роль у вирішенні проблем фінансового та економічного розвитку територій. Місцеві цільові програми є механізмом планування та управління місцевим розвитком, що в тій чи іншій формі застосовується у більшості міст світу (в міжнародній практиці більше відомий як територіальні та галузеві стратегії розвитку). Особливістю застосування цього механізму на пострадянському просторі є те, що міські цільові програми дають змогу не тільки планувати відповідні видатки місцевих бюджетів, а й залучати додаткове фінансування у вигляді цільових трансфертів з державного бюджету надхо-